

Suomalais-thaimaalaisten parien ongelmat

Hannu Sirkkilä

Johdanto

Usein esitetty käsitys on, että kahden kulttuurin välisessä parisuhteessa puoliset päätyvät useammin eroon verrattuna siihen, jos puoliset ovat samasta kulttuurista. Tosin Breger ja Hill (1998, 26-27) viittaavat tutkimuksiin, joiden mukaan erot näissä suhteissa johtuvat pikemminkin muista tekijöistä kuin kulttuurieroista. Kahden kulttuurin välisistä eroista tuleekin helposti automaattisia selityksiä, kun parisuhteen päättymistä tulkitaan.

Tässä artikkelissani tarkastelen thaimaalaisten naisten kanssa parisuhteessa olevien suomalaismiesten käsityksiä heidän parisuhteessaan ongelmia aiheuttavista asioista. Artikkelini perustuu tutkimukseeni (Sirkkilä 2005), jossa aineistona on ollut 18 sellaisen suomalaisen miehen kertomukset, jotka ovat tai ovat olleet parisuhteessa thaimaalaisen naisen kanssa. Kun tuon esille suorita lainauksia haastattelemieni miesten kertomuksista, käytän näissä lainauksissa pseudonyymejä.

Vuonna 2002 suomalaisten miesten solmimissa avioliitois-

sa thaimaalaiset naiset olivat neljänneksi yleisin ryhmä suomalaisten, venäläisten ja virolaisten naisten jälkeen (Suomen tilastollinen vuosikirja 2003, 130). Thaimaalainen vaimo oli tuona vuonna yhteensä 1321 suomalaisella miehellä (Heikkilä 2004, 4).

Kaksi kulttuuria parisuhteessa

Elisabeth Beck-Gernsheim (1994, 127) kuvaa sitä, miten nykyajan parisuhteissa ja erityisesti kahden kulttuurin välisissä suhteissa joudutaan rakentamaan yhteinen todellisuus eli yhteiset arvot, kommunikaatiomuodot, rituaalit ja arkipäiväisten rutiinien hoidot. Jokaisessa parisuhteessa on asioita, joista on sovittava ja luotava yhteisiä käytäntöjä eikä voida sinänsä väittää, että kahden samaan kulttuuriin kuuluvan parisuhde olisi helpompi tai vaivattomampi, kun ratkotaan arjen käytännön kysymyksiä ja ongelmia. Kuitenkin kahden kulttuurin välisen suhteen haaste on siinä, että kulttuuri ei sinänsä yhdistä puolisoita.

Parisuhde määrittyy homogamiseksi (puolisot ovat ikään kuin kaltaisinaan), sekoittuneeksi tai selvästi erilaiseksi. Kaksikulttuurisessa parisuhteessa keskeiseksi

nousee itsen (self) ja toisen (other) ero (Breger & Hill 1998, 3). Mikko Lehtosen (2004, 256-258) mukaan 'toinen' on jotakin sellaista, joka syntyy suhteessa meidän 'ensimmäisyteemme'. Tällöin toiseus ei ole ominaisuus, vaan tietty paikka, joka otetaan tai saadaan kielessä. Suomalais-thaimaalaisten parisuhteiden tarkastelussa toiseuden lähtökohtia on monia kuten sukupuoli, etnisyys, kulttuuri, kieli tai elintasoerot.

Abstraktilla tasolla toiseus on enklusiivista eli ulos sulkemista, ulkopuolisuuksi. Lehtonen (2004, 258-259) korostaa kuitenkin sitä, että 'toinen' voi myös olla inkluusiivinen, jolloin toinen on konkreettisempi ja ero nähdään relationaalisenä. Inkluusiivisesti toinen nähdään osana identiteettiämme, osana meitä ja erilaisena, mutta ei vastakkaisena. Toisesta kulttuurista olevan tuleminen puoliseksi on näin tulkittavissa prosessiksi, jossa tämä toinen muuttuu enklusiivisesta enemmän inkluusiiviseksi.

Eron kriteerit ovat kulttuurista ja yhteiskunnasta riippuvaisia eli eroksi voidaan tulkita vaihtelevasti rotu, uskonto, luokka tai maantieteellinen sijainti, jotka kyseisissä tilanteissa konstruoidaan enemmän tai vähemmän selviksi eroiksi (Johnson & Warren 1994, 5). Breger ja Hill (1998b, 8) huomautta-

---

Hannu Sirkkilä, YTT,
yliopettaja, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Korpilahti.

vat, että ulkopuolisiksi, toiseksi määrittelyt muuttuvat ja ovat riippuvaisia esimerkiksi siitä, kuka tai ketkä näitä määrittelyjä ja rajanve-toja tekevät.

Tulkittaessa kaksikulttuurisia parisuhteita syntyy helposti oletus siitä, että kumpikin parin osapuolista ylläpitää oman kulttuurinsa piirteitä. Nämä piirteet liittyvät yleensä sellaisiin asioihin ja käytäntöihin kuten uskonto, kieli, normit ja tavat. Ne nähdään etnistä ryhmää yhdistäväksi siten, että on olemassa jokin tämän kulttuurin ydin, jota kaikki kantavat (Breger & Hill 1998, 9). Kuitenkin on oletettavaa, että kulttuurierot yksilöllistyvät tai personoituvat. Nämä erot voivat luonnollisesti olla hyvin näkyviä ja selviä tai sitten vähemmän näkyviä ja tiedostettuja. Kulttuuriset erot voivat vaikuttaa enemmän suhteen alussa tai myöhemmin. Niiden ilmeneminen riippuu myös siitä, miten voimakkaasti pari on jommankumman puolison kulttuurin vaikutuspiirissä.

Bregerin ja Hillin (1998, 19) mukaan kaksikulttuurisissa avioliitoissa ilmenee laajempi paletti kulttuurisia käytäntöjä kuin kulttuurisesti homogeenisissa parisuhteissa. Ne sisältävät vaihtelua sukupuolirooleissa, lastenhoidossa, tavoissa, kielessä ja yleisessä elämäntavassa. Kaksikulttuurisissa parisuhteissa on tavallista enemmän tilaa erilaisille väärinymmärryksille jo pelkästään sen takia, että yhteistä kieltä ei välttämättä ole. Tällaisissa parisuhteissa ongelmia aiheuttavat lisäksi taloudelliset asiat, työ tai työttömyys sekä velvollisuudet kummankin perheitä kohtaan (Breger & Hill 1998, 24). Outi Tuomi-Nikula (1997, 277)

täsmentää mahdolliset ongelmat neljään kenttään, joita ovat perheen kotipaikka ja oikeudellinen asema, perheen sisäiseen elämään liittyvät asiat kuten kieli, uskonto, traditiot ja roolit, kodin ulkopuolisiin suhteisiin liittyvät reaktiot sekä lasten kasvatukseen liittyvät kysymykset.

Parisuhteen ongelmat

Haastattelemieni miesten oli helppoa tuoda esille sellaisia asioita, jotka ovat tuottaneet ongelmia heidän suhteessaan. David H. J. Morganin (1999, 28) mukaan parisuhteen ja perhe-elämän riskeistä on tullut yksi perheen käytäntöjen ymmärtämisen ja ilmaisemisen taso. Ihmiset tietävät esimerkiksi, millaiset tekijät saattavat aiheuttaa eron, jonka pohjalta he voivat arvioida ja puhua omasta suhteestaan ja sen tulevaisuudesta. Morgan selittää tätä sillä, miten yhteiskunnan refleksiivisen modernisaation vaiheessa refleksiivisyys liittyy yksilöllistymiseen. Tämä merkitsee tutkimieni miesten – tai ainakin osan heistä kohdalla – kykyä asettaa tarkasteltavaksi oman elämän keskeisiä kysymyksiä ja riskejä sekä kykyä puhua näistä asioista (ks. Adkins 2003).

Kieli

Miehet nimesivät kielen yleisimmäksi ongelmia aiheuttavaksi tekijäksi. Puolisoiilla ei ole yhteistä kieltä, jolla jakaa asioita ja selvittää vaikeita tilanteita. Parien yleisin kotikieli on englanti, mutta tyypillistä on myös arjen sekakieli, joka koostuu suomesta, thaista ja englannista ja jossa asioita selvitetään sanakirjan avulla. Kaksikult-

tuurisille parisuhteille kielivaikudet ovat tavallista, samoin jonkin kolmannen kielen, välittäjäkielen ('lingua franca') käyttö keskinäisen ymmärryksen välineenä (Breger & Hill 1998, 22). Tämä välittäjäkieli on suomalais-thaimaalaisilla pareilla yleensä englanti.

Thaimaalaisten naisten englanninkielen valmiudet tuntuivat olevan kohtuulliset. Tosin osa ei suhteen alkaessa osannut englantia juuri lainkaan. Suhteille tyypillistä onkin jatkuva kielen tai kielten opiskelu. Muutamalla pareilla päätöskieli on thai. Joillakin miehillä kielen opiskelu oli saattanut lähteä käyntiin jo ennen nykyisen suhteen alkua, ja sen motiivina oli ollut saada toistuvilla matkoilla syvempi kuva maasta, sen kulttuurista ja ihmisistä.

Thaikieltä mä olen opiskellut jo vuodesta 1985 alkaen ja osaan sitä sen verran hyvin, että pystyn puhumaan ja myös ymmärtämään tarkemmin ja että meillä esimerkiksi riitely tapahtuu thaiksi. Toisaalta tää on tietysti vaikeuttanut vaimon sopeutumista Suomeen, kun hänen ei ole niin aktiivisesti tarvinnut opetella suomen kieltä. (Jukka, 41)

Lähes kaikki miehet ovat opiskelleet thaikieltä ja heidän kielelliset valmiutensa ovat kehittyneet useilla matkoilla ja parisuhteen arjessa. Tämä merkitsee mahdollisuutta ymmärtää paremmin thaimaalaista puolisoa, hänen kotiomaataan ja kulttuuriaan. Toisaalta miehen thaikielentaitoisuus saattaa hidastaa naisen sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan, jota kysymystä Jukka pohtikin kriittisesti. Kaikki Suomessa asuvat naiset ovat olleet suomenkielen kursseilla ja miehet korostavat tämän

merkitystä eli että vaimon pitää ensin hankkia suomenkielen valmiudet, jonka jälkeen on paremmat mahdollisuudet saada töitä.

Kun yhteisen kielen puuttuminen on parisuhteessa ongelma, se merkitsee sitä, että arjen tilanteissa on vaikeaa selvittää käytännön asioita. Kieliongelmat aiheuttavat puolisoiden välillä ilmeisiä väärinkäsityksiä, joita joudutaan perusteellisesti selvittämään.

Väärinkäsityksiä sattuu. Englanninkielessä asiat on eri tavalla tai ehkä hän ymmärtää ne eri tavalla kuin mitä mä olen tarkoittanut eli tällasii kömmähdyksiä tulee ja siit voi tulla huutamisia, kun toinen ei tajuu. Se yleensä ratkee sille, ett puhutaan asiat pari kolme kertaa. (Antti, 26)

Raha

Osa miehistä oli sitä mieltä, että vaikein ongelma heidän parisuhteessaan on raha. Kun thaimaalainen nainen tulee Suomeen, hänellä ei ole aluksi omaa rahaa ja totuttuun suomalaiseen yhteiskuntaan, elintason ja rahan ostovoimaan vaatii aikansa. Tästä puhuivat viisikymppiset miehet, jotka viittasivat siihen, että thaimaalaisilta naisilta puuttuu suhteellisuudentaju tässä uudessa tilanteessa.

No se tarkoittaa sitä ihan samaa, jos aatellaan, että vaikka sun vaimosi saa yhtäkkiä 200 000, 300 000 markkaa kuussa palkkaa. Sitä ei heti pysty tajuamaan, että niin paljon rahaa, että mitä sillä saa, ihan mitä vaan. Näillä thaimaalaisilla on ihan sama, että jos niitten tulotaso on ollu 500-600 markkaa kuussa ja sitten ne tulevat tänne Suomeen, jossa miehen palkka on jotain 20 000 tai 30 000 [markkaa /HS], niin se tuntuu niistä niin

äärettömän suurelta summalta että se on ihan kuin rahaa kasvas puussa. Eli ei ne osaa sitä käsitellä niin isoja summia ja siitä tulee helposti tämmösiä ylilyöntejä, että suhteellisuuden taju alkaa pettää. (Kalevi, 52)

Käytännössä pari on voinut sopia, että mies antaa vaimolleen tietyn summan rahaa ikään kuin viikkorahana, jonka vaimo saa käyttää haluamallaan tavalla. Yleensä kyse on jonkinlaisesta rajojen asettamisesta ja vaimon opettamisesta rahan harkittuun, säästeliääseen käyttöön.

Kyse on miehen mahdollisuudesta kontrolloida perheen sisäistä rahan käyttöä, koska käytännössä vain hänellä on rahaa. Vaimolle tämä jättää vähän taloudellista autonomiaa, ja miehellä on aina viimeinen sana sanottavanaan taloutta koskevilla päätöksillä (ks. Repo 2003, 69). Miehen tavoitteena on saada vaimo ymmärtämään miehensä taloudellinen asema ja suomalainen elintaso, jolloin vaimo ei innostu tuhlailevaan elämäntyyliin.

Käytännössä esimerkiksi vaimon puhelut kotimaahan ovat monissa suhteissa ristiriitoja aiheuttava asia. Mies saattaa kontrolloida puheluiden määrää ja pituutta. Tämä on osoitus siitä, miten maahanmuutosta johtuvat sinänsä vaatimattomilta ja vähäisiltä tuntuvat transaktiot (ks. Phizacklea 2000, 11) eli tässä tapauksessa thaimaalaisen naisen puhelut kotimaahansa perheenjäsenilleen, voivat muodostua kaksikulttuurisissa parisuhteissa arkipäivän suuriksi ongelmiksi.

Miehellä oleva taloudellinen valta voi liittyä myös emotionaaliseen valtaan kuten Heimon pari-

suhteessa, kun hän antaa vaimonsa soittaa Thaimaahan silloin, kun tämä on erityisen surullinen ja ikävoi kotimaataan ja omaa perhettään.

Eräs rahan liittyvä periaatteessa ja käytännössä keskeinen ja vaikea asia on rahan lähettäminen vaimon perheelle Thaimaahan. Useat miehet pitivät tätä jopa eniten ja vaikeimpia ristiriitoja aiheuttavana asiana. Taustalla on se, että Thaimaassa perhe on suvunsisäisen sosiaaliturvan perusta (Sarmela 1988, 166). Tällöin lasten tehtävänä on aikuisina elättää vanhempansa ja siihen liittyy lasten kiitollisuus vanhempiaan kohtaan (Pataya 2003, 65). Kyse ei ole vain thaimaalaisesta ilmiöstä vaan laajemmin siitä, että länsimaihin tai yleensä kehittyneempiin maihin muuttaneet kehitysmaiden ihmiset lähettävät rahaa omalle perheelleen (Ehrenreich & Hochschild 2002, 7). Velvollisuus elättää omaa perhettä lähettämällä jatkuvasti rahaa voi olla niin voimakas sidos, että jos mies kieltäytyy rahan antamisesta tähän tarkoitukseen, thaimaalainen nainen voi päättää suhteen ja palata kotiinsa (Pataya 2003, 156).

Esko kertoi lähettävänsä rahaa ja hän kuvaa tilannetta siten, että hänellä on kuin osamaksuvaimo. Hän on vaimonsa kanssa lähettänyt silloin enemmän rahaa, kun tämän perheenjäsenet ovat sairastuneet. Esko pitääkin rahan lähettämistä vallitsevana käytäntönä eli hänen mukaansa kaikki suomalaiset miehet toimivat näin. Haastattelujen perusteella käytännöt vaihtelevat kuitenkin laidasta laitaan, ja toinen, selkeä vaihtoehto on tietysti se, että mies ei lähetä rahaa, kuten Kallen tapauksessa.

Mä en lähetä. Että hän saa ite mennä töihin ja ansaita rahaa ja jos haluaa lähettää niin sitten lähettää. Että sitä rahaa ei kasva puussa ja se hänen on tajuttava. (Kalle, 41)

Vaimon perheen tukemiseen on voinut liittyä tiukkaakin keskustelua, jonka tuloksena mies ei suostu lähettämään rahaa. Vaihtoehdoksi voi muotoutua myöskin se, että thaimaalainen nainen lähettää itse omista vähäisistä rahoistaan perheelleen tukea. Tämä kuvaa sellaista ”raha on ansaittava” –tulkintakehystä, jossa tavoitteena on kahden keskenään individualistisen puolison itsenäisyys ja riippumattomuus toisistaan taloudellisesti (ks. Repo 2003, 74). Osmolla ja Nikolla oli rahan lähettämistä aivan oma käsityksensä. Heidän mielestään kyse on suomalaisen miehen ”putsaamisesta”, jossa vaimo koettaa saada mahdollisimman paljon rahaa Thaimaassa oleville perheenjäsenilleen.

Näistä että tytöt lähettää kotii rahaa niin se kaikkein uskomattominta onkin, että kun monet ajattelee, että ne siellä köyhii niin mutt paska ei se mihinkään köyhiin oloihin mene se raha. Että ne pelaa ja pitää hauskaa siellä ja muuta tämän kanssa, että ei ne mittään taloo rakenna paremmaks sen kanssa eikä mittään. Se menee hauskan pitoon ja kun raha tulee niin mitä isompi summa, niin nyt pistetään pirskeet pystyyn ja pidetään hauskaa ja se laitetaan menemään. (Osmo, 52)

Osmon ja Nikon tulkintaa tukee Erik Cohenin (1996, 284) esille tuoma thaimaalaisen baarityttöjen tapa sepittää erilaisia tarinoita siitä, miten heillä on taloudellisia ongelmia ja he tarvitse-

vat rahaa vaikkapa perheenjäsenien sairauskuluihin, tai jostakin muusta syystä heidän täytyy lähettää rahaa perheeseen kuuluville. Taustalla on se, että Osmolle tuttua onkin Thaimaan baarien elämä ja baarityttöjen elämäntapa.

Raha tuli myös kolmannella tavalla esille, kun kaksi miestä viittasi naisten pelihimoon. Heimon vaimo oli lähtenyt miehen kanssa syntymäpäivänään thaimaalaisen ystäviensä kanssa pelaamaan kasinoon. Heimo viittasi selityksenä thaimaalaisen, sekä miesten että naisten, pelihimoon (ks. Cohen 1996, 286; Prapairat 2003, 145). Osmo puolestaan selitti ensimmäisen (eroon päättyneen) parisuhteensa ongelmaksi sen, että hänen vaimonsa alkoi viettää yhä enemmän aikaa thai-ystäviensä kanssa, ja pelaamalla enemmän ja enemmän.

Neljä, viis vuotta meni ihan hyvin. Ei mittään ongelmii. Mutt sitten mitä enemmän rupes Thaimaasta tulemaan muita niin sitä enemmän alko tulla ongelmii. Mitä he niin kun tämmösi ihmisii, että he päivät pitkät vapaata eikä mittään tekemistä, niin ne keksis kaiken maailman ajankului ja sittä porukall mentiin jonnekin ja pelaamaan jonnekin pelihalleill ja sittä illalla discoo ja sittä alko löytyy porukkaa mikä veti mukanaan eikä sittä mikään pidättäny. (Osmo, 52)

Osmon mielestä hänen molempien thaimaalaisen vaimojensa pelihulluus rikkoi suhteet. Hänen mukaansa 80 prosenttia thaimaalaisista on pelihulluja ja jos hän menee Helsingissä kasinolle, niin se on täynnä thaimaalaisia. Hänen mukaansa tämä on vaikein ongelma suomalais-thaimaalaisen parien elämässä, koska naiset

pelaavat kaikki rahat ja lisäksi siis muiden naisten porukka vie mukanaan. Sen jälkeen eronneet naiset joko hankkivat uuden suomalaisen miehen tai siirtyvät hieromalaitoksiin töihin.

Suhtautuminen thaimaalaiseen kulttuuriin

Haastatellut miehet suhtautuivat kaikki hyvin myönteisesti thaimaalaiseen kulttuuriin. Jotta suhteet voisivat muodostua toimiviksi, keskeistä on miehen perehtyminen vaimon kotimaan kulttuuriin. Koska vaimon sopeutuminen Suomeen aiheuttaa joka tapauksessa ongelmia erilaisesta ilmastosta alkaen, sopeutumista edistää miehen aktiivinen perehtyminen vaimonsa taustaan.

Sitä maata jollakin tavalla rakasti. Niin kun diggas helvetisti, niin mä imin kaiken tiedon. Mull on yhä edelleen vuodesta 1991 lähtien niin siitä eteenpäin kaikki Thaimaata käsittelevät dokumentit, mitä koskaan on tullu Suomen televisiosta, mull on kaikki nauhalla. Ja just tämä lapsen äidin kautta nyt se vasta on syventyny, koska aluksihan se on ollu aina tämä klassinen baarielämä. Mutta nyt se vasta on syventyny ja olen ollu hänen vanhempien luona kaksi kertaa ja nähny sen elämän arkipäivänkin kannalta. Että mä kerta kaikkiaan rakastan myös sitä paikkaa ja myös vihaan sitä kuumuutta. (Niko, 29)

Nikon toteamus kuvaa prosessia, jossa kiinnostus Thaimaahan on ensin käynnistynyt seksiturismin ja baarielämän muodossa. Vähitellen toistuvien matkojen ansiosta siihen on liittynyt laajempi kiinnostus maata ja sen kulttuu-

ria kohtaan, mutta vasta puolisonsa myötä Niko on mielestään pääs-
syt jollekin syvemmälle tasolle.

Uskontojen erilaisuuden voisi ajatella aiheuttavan näiden parien elämässä ongelmia ja ainakin totuttelua. Miehet tuntuivat kuitenkin sopeutuneen varsin joustavasti puolisonsa buddhalaisuuteen.

Onhan siinä se uskonto on ihan eri juttu, tää Buddha-juttu. Ett hän on harras uskovainen. Tai ainakin siltä tuntuu. En mä tiedä onko ne kaikki sellasii, mutt kuitenkin jatkuvasti sitä Buddhaa rukoillaan ja laitetaan himmelit sinne ja emmä hirveesti Buddhasta, mutta oon otanu selvää, mutt Suomessa ei oikein netissäkään ei meinaa saada suomenkielistä tietoa. (Unto, 38)

Unto ihmetteli tulevan vaimonsa uskonnollista kulttuuria, mutta hän on itse aktivoitunut ottamaan selvää asioista, vaikka he eivät vielä haastatteluhetkellä asuneetkaan yhdessä. Kimmon mukaan uskonnosta ei ole seurannut mitään oleellisia kulttuurieroja, koska toisen vakaumusta kunnioitetaan. Perheen lapset ovat evankelis-luterilaisia, mutta Kimmon mukaan nämä saavat valita aikuisina uskontonsa itse. Kimmo kertoiinkin siitä, miten hän on vaimoltaan oppinut buddhalaisia elämän periaatteita kuten sen, ettei ”toisesta ihmisestä saa ajatella pahaa ja ettei kannata tuhlata energiaa vihaan”.

Monet miehet korostivat oppineensa Thaimaasta, sen kulttuurista ja vaimoiltaan ennen kaikkea positiivista elämänsäntettä eli että elämässä eteen tulevia ongelmia ja vastoinkäymisiä ei kannata lii-
kaa murehtia. Tätä voidaan tulkit-
ta kulttuurierojen dialogisuute-
na ja muuntuvuutena, jolloin erot

synnyttävät uusia merkityksiä, uusia identifikaatioita ja aiheuttavat muutoksia yksilössä itsessään (Bhabha 1990, 313). Rosemary Breger ja Rosanna Hill (1998, 20) nimittävät tätä ”kulttuuriseksi bricolageksi”, jossa pari tai koko perhe läpikäy prosessin, jossa pari valitsee yhteiseen käyttöön ja kulttuuriin kummastakin ne piirteet ja asiat, jotka se nimenomaan haluaa.

Haastatteluissa tuli esille se, että miehet ovat oppineet ottamaan huomioon thaimaalaisen tapakulttuurin piirteitä sekä käytännön kokemusten kautta että itsenäisesti perehtymällä esimerkiksi kirjallisuuden avulla näihin asioihin. Thaimaalaisen tapakulttuurin oppimisprosessin myötä he ovat kiinnittäneet huomiota myös pyrkineet välttämään normien vastaista käyttäytymistä.

*Mä oon saattanu hölmöyksis-
säni esimerkiksi tehdä silleen, että
me istutaan sohvalle ja mä hieron
sen niskaa ja mä nostan mun jalan
sen pään yli, mitä ei missään ta-
pauksessa saa tehdä. Koska se on
hyvin paha loukkaus elikkä tällai-
sii asioita, mihin ei osaa varautua
etukäteen mitenkään. Pikkasen on
helpottanu se, että mä oon lukenu
kirjoja, miss on kerrottu, minkälai-
nen on thaimaalainen ihminen. Ja
se on pikkasen helpottanu, ett mä
en ihan kaikkein yksinkertasempii
mokii tee. Et ei saa osoittaa tois-
ta jalalla ja tällasii asioita, koska
se on äärettömän vakavaa. Ja se
et tota mä osaan laittaa jalat pii-
loon, kun me mennään hänen ko-
ttiinsa. (Esko, 39)*

Käyttäytymiskoodien mer-
kitys tunnistetaan konkreettises-
ti erityisesti silloin, kun pari on

Thaimaassa ja on tekemisissä vai-
mon perheen kanssa. Miehet ker-
toivat myönteisesti Thaimaasta ja
sen ihmisistä. Vaimojensa perhei-
siin tutustuneet miehet toivat esil-
le arvostusta tämän perhettä koh-
taan. Joillakin kokemukset olivat
olleet paikoin hämmentäviä, kun
miehet, ehkä ensimmäisinä kyläs-
sä vierailleina länsimaisina, val-
koihoisina miehinä, joutuivat huom-
ion keskipisteksi.

Haastatteluaineistossa mielen-
kiintoista oli se, että osa miehistä
painotti puolisoitten välisten on-
gelmien puuttuvan. Parisuhteen
ongelmien vähäisyyteen viittasi-
vat erityisesti haastateltavista van-
himmat, joilla on kontrastina ai-
emmat eroon päätyneet ja heil-
le tyytymättömyyttä aiheuttaneet
parisuhteet suomalaisten naisten
kanssa.

*Älyttömän vähän mitään rii-
toja ja ristiriitoja kaikki tämmösi
niitä ei oo oikeestaan mitään.
(Leo, 52)*

Ongelmien puuttumisen dis-
kurssit voidaan myös tulkita osoi-
tuksena modernista säädyllyssyy-
destä (Jallinoja (1997, 201) tai
onnellisuusmuuri-ilmion olemas-
saolosta (Roos 1988, 141-143)
eli ihmiset antavat kaunistellun
kuvan elämästään. Lisäksi selkeä
heterotapainen asetelma ja selkeä,
konkreettinen puolisoitten välinen
työnjako tekee elämästä helppoa ja
sujuvaa, jolloin mies- ja naistapai-
suus tuottaa lahjankaltaista tyyty-
väisyyttä (Jokinen 2004, 292).

Miehet kertoivat myös sii-
tä, miten mahdollisia puolisoitten
välisiä ongelmia ratkaistaan. Use-
at, noin 40-vuotiaat miehet toivat
avoimesti esille parisuhteen on-
gelmia ja niiden ratkaisumahdol-
lisuuksia.

On meillä tietty ollu tappeluja. Ihan kovastikin on väännetty, mutta homma perustuu kuitenkin siihen että me ollaan puhuttu läpi ja sovittu yhteiset pelisäännöt. (Jukka, 41)

Jukka korostikin sitä, että heidän suhteessaan ei kaikki ole ollut mitään ruusuilla tanssimista. Ensimmäinen eroon päätnyt suhde on tehnyt hänestä realistin ja myös opettanut paljon siitä, millainen on thaimaalainen nainen puolisona. Myös Antti toi esille arjen pieniä ristiriitoja ja niiden ratkaisutilanteita.

Mie, mie on se, joka ratkaisee ne. Toinen on se, kun alkaa ottaa kierroksii. Täällä se menee parvekkeelle tupakalle tai siellä se käy hiukkasan aikaa räyhäämään. Sitt se ottaa hiukkasan aikaa, kun laineet laskee, niin sitt sen asian voi puhuu uudestaan, ett se asia ei ole ihan tolee, ett mie tarkoitin sen tolee ja sitt se asia on kunnossa. Ett helppo sanoo sitten, ett semmonen 15 minuuttii, niin taas on kunnossa. Se voi sattuu kumminpäi tahansa. (Antti, 26)

Antti kertoi varsin tavallisen, toistuvan riitelyprosessin eli usein väärinkäsityksiä syntyä esimerkiksi kieliongelmiensa takia. Thaimaalainen vaimo kuvataan temperamentiltaan kiivaammaksi ja kiivastumista kestää jonkin aikaa, jonka jälkeen selvitetään väärinkäsitykset. Antin mielestä heidän suhteensa tulee kuitenkin toimimaan, koska he ovat jo niin kauan asuneet yhdessä. Silti edessä on todennäköisesti ”ryteikköä ja säröjä”. Seppo kertoi vähitellen oppineensa sen, ettei mistään kannata koskaan hermostua, koska thaimaalaaseen kulttuuriin liittyy rauhallisena pysyminen ja kaiken

huutamisen ja suuttumisen välttäminen.

Kulttuurien kohtaamista

Vaikka suomalais-thaimaalaiset parisuhteet ovat ongelmallisia ja päätyvät usein eroon, näiden miesten kertoman mukaan heidän oma suhteensa toimii hyvin. Kyse voi olla parhain päin puhumisesta. Se voi myös osoittaa mahdollisten ongelmien tunnistamista ja suhteen reflektointikykyä. Haastattelimieni miesten kuvausten mukaan ongelmia aiheutuu, jos suomalaisen miehen motiivit ovat kapea-alaisia ja suhteeseen ryhdytään nopeasti perehtymättä thaimaalaisen naisystävän taustaan.

Parhaimmillaan tällaiset parisuhteet voivat olla osoitus kulttuurien kohtaamisesta ja siirtymisestä sellaiselle kolmannelle tasolle, jossa puoliset sekoittavat omia kulttuurimallejaan hybridisesti. Yhteinen kokemusmaailma ja kieli tarjoaa tähän vähitellen mahdollisuuden kuten Kimmo 13 avioliittovuoden jälkeen kuvaa suhdettaan.

Ja meidän suhteessa puhutaan yleensä hirveesti. Se puhuminen se on usein aika värikästä ja railakasta. Siinä näkyy se kielen käyttö. No se tarkoittaa, että me leikitään sanoilla, nauretaan ja myös itketään. Että siinä on se koko tunneskaala. (Kimmo, 43)

Kirjallisuus

Adkins, Lisa: Reflexivity: Freedom or Habit of Gender? Theory, Culture & Society (20), 21-42. 2003.
Beck-Gernsheim, Elisabeth: Auf

dem Weg in die postfamilie Familie – Von der Notgemeinschaft zur Wahlverwandschaft. In Ulrich Beck & Elisabeth Beck-Gernsheim (Hrsg.) Riskante Freiheit. Individualisierung in modernen Gesellschaften. Suhrkamp, Frankfurt am Main 1994.

Bhabha Homi K.: DissemiNation: time, narrative, and the margins of the modern nation. In Homi K. Bhabha (ed.) Nation and narration. Routledge. Suffolk 1990.

Breger, Rosemary & Hill, Rosanna: Introducing Mixed Marriage. In Rosemary Breger & Rosanna Hill (eds.) Cross-Cultural Marriage. Identity and Choice. Berg. Mid-Glamorgan 1998.

Cohen, Erik: Thai Tourism. Hill Tribes, Islands and Open-Ended Prostitution. Studies in Contemporary Thailand No. 4. White Lotus Press. Bangkok 1996.

Ehrenreich, Barbara & Hochschild, Arlie Russell: Introduction. In Barbara Ehrenreich & Arlie Russell Hochschild (eds.) Global Woman. Nannies, Maids and Sex Workers in the New Economy. Granta Books. London 2002.

Heikkilä, Elli: Monikulttuuriset avioliitot sillanrakentajina. Teoksessa Elli Heikkilä, Ritva Viertola-Cavallari, Päivi Oksiwalter & Jonna Roos (toim.) Monikulttuuriset avioliitot sillanrakentajina. Web Reports No. 2, Siirtolaisinstituutti. 2004.

Jallinoja, Riitta: Moderni säädylisyys. Avioliiton vapaudet ja sidokset. Gaudeamus. Tampere 1997.

Johnson, Walton R. & Warren, D.

- Michael: Introduction. Walton R. Johnson & D. Michael Warren (eds.) *Inside The Mixed Marriage. Accounts of Changing Attitudes, Patterns and Perceptions of Cross-Cultural and Interracial Marriages.* University Press of America. Lanham 1994.
- Jokinen, Eeva: Kodin työt, tavat, tasa-arvo ja rento refleksiivisyys. Teoksessa Eeva Jokinen, Marja Kaskisaari & Marita Husso (toim.) *Ruumis töihin! Käsite ja käytäntö.* Vastapaino. Tampere 2004.
- Lehtonen, Mikko: Vieraus ja viisaus. Teoksessa Mikko Lehtonen, Olli Löytty & Petri Ruska: *Suomi toisin sanoen.* Vastapaino. Tampere 2004.
- Morgan, David H. J.: Risk and Family Practices: Accounting for Change and Fluidity in Family Life. In Elizabeth B. Silva & Carol Smart (eds.) *The New Family?* Sage. Gateshead 1999.
- Pataya Ruenkaew: Heirat nach Deutschland. Motive und Hintergründe thailändisch-deutscher Eheschliessungen. Campus Verlag. Hemsbach 2003.
- Phizacklea, Annie: Ruptures – migration and globalisation: looking back and looking forward. In Sallie Westwood & Annie Phizacklea: *Trans-nationalism and the Politics of Belonging.* Routledge. St. Ives 2000.
- Prapairot Ratanalon Mix: Neljä esimerkkitapausta Hampurista. Teoksessa Susan Thorbek & Bandana Pattanik (toim.) *Rajat ylittävä prostituutio. Globaalien toimintamallien muuttuminen.* Suomentaja Sari-Anne Ahvonen. Like. Jyväskylä 2003
- Repo, Katja: Perheen sisäisen ratalouden jännitteitä. Teoksessa Hannele Forsberg & Ritva Nätkin (toim.) *Perhe murroksessa. Kriittisen perhetutkimuksen jäljillä.* Gaudeamus. Helsinki 2003.
- Roos, J.P.: Behind the happiness barrier. University of Helsinki, Department of social policy. Reprint series B No 34. Helsinki 1988.
- Sarmela, Matti: Paikalliskulttuurin rakenne ja muutos. Raportti Pohjois-Thaimaan riisikylistä. Suomen antropologinen seura, SKS. Hämeenlinna 1988.
- Sirkkilä, Hannu: Elättäjyyttä vai erotiikkaa. Miten suomalaiset miehet legitimoivat parisuhteen sa thaimaalaisen naisen kanssa. *Jyväskylä studies in education, psychology and social research* 268. Jyväskylä 2005.
- Suomen tilastollinen vuosikirja. Tilastokeskus. Jyväskylä 2003.
- Tuomi-Nikula, Outi: Kaksikulttuurinen perhe eurooppalaisen etnologian tutkimus kohteena. Teoksessa Teppo Korhonen & Pekka Leimu (toim.) *Näkökulmia kulttuurin tutkimukseen.* Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus. Turku 1997.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN APURAHAT 2006

Apurahoja suomalaisen siirtolaisuustutkimuksen edistämiseen ja tukemiseen on haettavissa seuraavista rahastoista:

- Kaarle Hjalmar Lehtisen rahasto
- Niilo ja Helen M. Alhon rahasto

Rahastoista on jaossa yhteensä 10 000 euroa. Hakulomake on Siirtolaisuusinstituutin internet-sivulla osoitteessa <http://www.migrationinstitute.fi/sinst/apurahahaku.php>

Hakemukset liitteineen pyydetään lähettämään 15.4. mennessä osoitteeseen:
Siirtolaisuusinstituutti
Linnankatu 61, 3. krs, 20100 Turku

Lisätietoja: Johtaja Olavi Koivukangas, puh. 02-2840 441, olakoi@utu.fi